

Wanda Szata

ZIMNICA W 1999 ROKU

W 1999 r. do Zakładu Epidemiologii PZH zgłoszono 32 zachorowania na zimnicę - było to nieco mniej zachorowań niż w roku 1998 (38) lecz więcej niż wynosiła mediana za lata 1993-1997 (27 osób).

Zapadalność w Polsce wynosiła 0,08 na 100 000 mieszkańców.

U osiemnaściorga chorych stwierdzono zarażenie *P. falciparum*, u pięciu - zarażenie *P. vivax* oraz nie określono gatunku *Plasmodium*, u dwojga - zarażenie mieszane *P. falciparum* i *P. vivax* oraz po jednym - *P. ovale* i zarażenie mieszane *P. vivax* i *P. ovale*.

Rozpoznanie ustalono na podstawie badania mikroskopowego preparatów krwi - poza jednym zachorowaniem, w którym tylko stwierdzono dodatni wynik badania odczynu immunofluorescencji pośredniej z antygenem *P. falciparum*.

Chorzy byli w wieku od 17 do 58 lat, w tym: jedna nastolatka, ośmiu w grupie 20-29 lat, sześcioro - 30-39 lat, dwanaścioro - 40-49 i pięcioro w grupie 50-59 lat.

Przeważali licznie mężczyźni (26 zachorowań).

Chorzy byli mieszkańcami następujących województw: dziewięcioro - woj. mazowieckiego, pięcioro - pomorskiego, czterech - śląskiego, po troje: łódzkiego i małopolskiego, po dwóch: dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego oraz po jednym: warmińsko-mazurskiego i wielkopolskiego. Zapadalność w tych województwach wahała się od 0,03 (w woj. wielkopolskim) do 0,23 na 100 000 mieszkańców (w woj. pomorskim).

Najwięcej, bo jedenaście osób zachorowało w drugim kwartale, dziesięć w pierwszym, siedem w trzecim i cztery w czwartym.

Czternaścioro chorych stosowało jakąkolwiek profilaktykę farmakologiczną, pozostali albo nie stosowali profilaktycznie leków, albo brak było informacji na ten temat.

Wszystkie zachorowania wystąpiły po pobycie lub w czasie pobytu poza granicami Polski. Dwadzieścia pięcioro chorych powróciło z podróży do Afryki - najczęściej z Gwinei Równikowej i Kenii (po 3), a ponadto z: Gwinei, Nigerii i Wybrzeża Kości Słoniowej (po 2) oraz z: Gabonu, Ghany, Kamerunu, Konga, Liberii, Madagaskaru, Ruandy, RPA/Zimbabwe, Sudanu, Tanzanii/Zairu, Ugandy, Zambii i z wybrzeża Afryki zachodniej (po 1). Pozostali chorzy podróżowali do Indii lub Indii i Nepalu (po 2) oraz do krajów Pacyfiku (2) i Ameryki Południowej (1).

Wśród osiemnastu chorych, którzy zarazili się *P. falciparum* 16 podróżowało do Afryki, po jednym - do Ameryki Południowej i krajów Pacyfiku. Zarażeni *P. vivax* powrócili z Afryki i Azji (po 2) oraz z krajów Pacyfiku (1). Do zarażenia *P. ovale* (1) i zarażenia mieszane *P. falciparum/P. vivax* (2) doszło w Afryce, a do mieszane *P. vivax/P. ovale* (1) - w Azji.

Osoby, które zachorowały na zimnicę, przebywały poza granicami Polski w związku z pracą (10 osób), jako turyści (9) lub pochodziły z krajów endemicznego występowania malarii (2); u jedenastu osób brak danych o celu lub charakterze podróży.

Poza jednym, wszystkich chorych hospitalizowano.

U siedmiu osób przebieg choroby określono jako ciężki m. in. w związku z objawami malarii mózgowej, zespołem wykrzepiania wewnątrznaczyniowego, niewydolnością nerek, zapaleniem płuc i niewydolnością oddechowo-krażeniową.

Zmarł 51-letni mężczyzna z woj. pomorskiego z wikłającym malarię zapaleniem mięśnia sercowego.

UWAGI KOŃCOWE I WNIOSKI

1. W drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych obecnego stulecia corocznie rozpoznawano i zgłaszano ponad trzydzieści zachorowań na zimnicę, zawlekanych spoza granic Polski.
2. Zgłaszane zachorowania osób z objawami klinicznymi zimnicy i obciążającym wywiadem epidemiologicznym są w zdecydowanej większości przypadków potwierdzone wynikami mikroskopowego badania preparatów krwi, choć nie zawsze określony jest gatunek *Plasmodium*.
3. Niezbędne jest propagowanie profilaktyki zimnicy wśród osób mających zamiar wyjechać do krajów gdzie występuje ona endemicznie. Profilaktyka obejmuje m.in.: profilaktykę farmakologiczną zgodną z aktualnymi zaleceniami WHO, stosowanie odpowiedniej odzieży, repelentów do impregnowania odzieży i ochrony skóry, przebywanie w pokojach ekranowanych i klimatyzowanych oraz korzystanie z moskitier impregnowanych pyretroidami. Jednak żadna ze stosowanych metod zapobiegania nie zabezpiecza całkowicie przed zakażeniem. Dlatego decyzje o wyjazdach do krajów endemicznego występowania zimnicy - szczególnie kobiet w ciąży, dzieci i osób chorych - powinny być podejmowane z dużą rozważą.

W Szata

MALARIA IN POLAND IN 1999

SUMMARY

In 1999 32 malaria cases were registered in Poland. All of them were imported, mainly from Africa (25). *Plasmodium falciparum* infection was confirmed in 20 cases.

Among 32 malaria cases 26 were men and 26 in 20 to 49 years old group. Ten persons travelled abroad in the connection with their job, nine - as tourist.

In 1999 51-year-old man died with myocarditis complicating malaria.

Adres autorki:

Wanda Szata

Zakład Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny

ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa